

Året der gik i 2016.

Uge 52, Godt nytår.

Vi har fjernet 20 cm. jord fra stedet, hvor det lille UL-fly udbraendte i efteråret. Den afgravede jord er ifølge aftale med Horsens kommune kørt på genbrugspladsen. Triticalen er solgt og afhentet. Kornstakken var meget lille, og det viste sig også at være tilfældet med rumvægten. Jeg har spekuleret meget over årsagen til det manglende udbytte, og jeg er kommet frem til, at det måske kan skyldes allelopati. Med det mener jeg, at rugen, der blev sået i triticalen i foråret, måske har udskilt nogle stoffer, der har hæmmet triticalen. Der er almindelig kendt, at rug udskiller 2 kemiske stoffer, der hæmmer rod- og skudlængden hos en række ukrudtsarter.

Uge 50, Glædelig jul.

Familien til flyveren Jack White har sendt en julehilsen, og vi har været rundt med julekranse ved korset i marken og på kirkegården i Gl. Rye. I landbruger er jeg meget optaget af pløjefri dyrkning. I den forbindelse har jeg solgt mit gamle såsæt og i stedet købt en brugt skiveskærssåmaskine. Til foråret vil jeg forsøge at så direkte efter nogle stubharvninger. Mit gamle såsæt med slæbeskær kan ikke levere en ensartet såning efter stubharvning. Det håber jeg så er muligt med min nye skiveskærssåmaskine. På Agromek så jeg nogle nye såsystemer med parallelogram, skiveskær og trykrulle. Disse nye maskiner er meget tiltalende men alt for dyre.

Uge 48, Organisationen Landbrug & Fødevarer.

Jeg kan ikke se mig selv som værende en del af Landbrug & Fødevarer. I alle de år, jeg har været landmand, har organisationen haft stor fokus på produktivitet og produktion af billige landbrugsråvarer, hvis fornemmeste opgave er at være med i konkurrencen blandt billige fødevarer globalt. Jeg mener ikke, at det er muligt at tjene penge på at producere billige fødevarer i Danmark, idet vi er et veludviklet samfund med mange fælles goder, som medfører et højt omkostningsniveau. Jeg mener, at vi skulle satse på at differentiere vores råvarer fra konkurrenternes. F.eks. kunne dansk landbrug satse på co2-neutrale fødevarer, der ikke belaster klimaet.

Uge 46, Efterår med omskiftelig vejr.

Efter en uge med vinterligt vejr og den hvideste markvandring i mands minde er vejret nu mildt og meget vådt. Tiden siden sidst er gået med administrativt arbejde. Mine forsikringer tegnes for 5 år af gangen og udløber med udgangen af 2016. Jeg har indhentet nye tilbud ved tre selskaber. Det er meget let at sammenligne præmien, der skal betales. Derimod er det meget svært at overskue de forskellige dækninger selskaberne imellem. På maskinsiden leder jeg efter en såmaskine velegnet til såning efter stubharvning. Billederne herunder viser den hvide markvandring og samme mark en uge senere. Afgrøden er en pløjefri etableret vinterrug.

Uge 44, Afpudsning af kløver og rug.

Jeg har pudset rugen, altså den rug der er sået mellem triticalerækkerne i maj måned. Rugen var blevet langhåret og er blevet pudset ned i en højde på 10 cm. Ukrudtet i rugen er også pænt stort, som konsekvens af den tidlige såning. I skrivende stund er jeg i tvivl om, marken skal såes om til foråret. Det er vigtigt, at der er tilstrækkelig med planter til at konkurrere mod ukrudtet, og at ukrudtstrykket ikke er for voldsomt. Rødkløverfrøudlægget er også pudset, endda for anden gang her i efteråret. Rugen sået pløjefri i efteråret står rigtig godt, det gør agerkålene også. ØkologiRådgivning Danmark arrangerer markvandring hos mig. Se mere ["her"](#)

Uge 42, Farvel til vores Volvo 700 og goddag til Massey Ferguson 5610.

Efter 30 års tro tjeneste på gården siger vi farvel til vores trofaste Volvo 700. Traktoren er fra 1978. Min far købte den i 1986 af Arne Riis Vester, Rødding med et timetal på 2.615. Nu her mange år efter har traktoren gået 10.056 timer. Prisen min far betalte for traktoren dengang var kr. 70.000,- og nu er den sat til salg for kr. 35.000,-. I stedet har vi fået en ny Massey Ferguson 5610. Det er en rigtig lækker sag at køre med. Vi har købt og solgt traktor hos Jøla ved Brædstrup. Rugen, der er sået pløjefri, er kommet op af jorden og står nogenlunde pænt. Fremspiringen har været uensartet. Dette skyldes at såning med slæbeskær uden pløjning ikke er optimal.

Uge 40, Stor dramatik på flyvepladsen.

Et lille topersoners RV8 fly hjemmehørende på Brædstrup Flyveplads havarerede lørdag formiddag efter en hård nødlanding. Piloten lettede fra banen og mangler motorkraft, hvorefter han vender flyveren for at komme tilbage til landingsbanen. Grundet manglende motorkraft bliver det en hård landing, der medfører at landingsstellet kolliderer og går op igennem benzintankene, hvorefter der går ild i flyveren. Piloten slap heldigvis ud af flyveren i tide og blev kørt på sygehuset med forbrændinger i ansigtet. Flyveren er totalt udbrændt med undtagelse af motoren, der skal fragtes til Roskilde for yderligere undersøgelse af havarikommissionen.

Uge 38, Rustik pløjefri såbed til rugen.

Rugen er sået uden pløjning efter 4 stubharvninger. Formålet med at undlade pløjning er at bevare jordbundsfaunaen oppe i jordoverfladen. Ved pløjning begraver vi en stor del af jordbundsfaunaen, der så skal til at reproducere sig selv oppe i jordoverfladen. Som økolog uden adgang til ret mange næringsstoffer udefra, er det nødvendigt at søge hjælp hos mikroorganismene, især bakterier, der lever på planternes rødder. Der er masser af næringsstoffer i jorden, som planter ikke kan udnytte. Bakterier kan gøre næringsstofferne tilgængelige. Bakterierne udveksler næringsstoffer til planterne mod til gengæld at få sukker fra plantens fotosyntese.

Uge 36, Travlt og dejligt sensommervejr.

Rødkløveren er blevet tærsket efter 4 døgn på skår i det dejligste sensommervejr. Som tidligere år, lejer vi en kollega til at tærske kløveren, da det kræver en stærk maskine, der kan håndtere den store mængde materiale, der skal tærskes. Udbyttet ser ud til at være på et normalt niveau, på trods af sommerens våde og kølige vejr. Efter høst af kornmarkerne pudses de af med brakpudseren med det formål at klippe den høje stub af og for at genere rodukrudtet. I en anden mark er vi ved at stubharve forud for pløjefri såning af vinterrug. Stubharvning i dette tørre og solrige vejr er meget effektivt mod rodukrudt, der er trukket fri og ligger ovenpå jorden.

Uge 34, Økologisk nedvisning af korn.

Økologer kan også have brug for at nedvisne afgrøderne, når ukrudtet fylder for meget. Dog er det ikke med sprøjtegift, men med skårlægning og efterfølgende vejring af afgrøden. Vårtritalen har svigtet i år pga. manglende buskning. I mange år har jeg dyrket Dublet, en sort som aldrig har svigtet mig. I år dyrker vi ikke Dublet, og jeg vil rigtig gerne vide, om det dårlige resultat skyldes den nye sort eller vejrmæssige forhold. Det er især ukrudtsarterne snerle-pileurt, ager-svinemælk og andre kradsbørstige ukrudtsarter, der giver høstproblemer. To dage på skår gør, at ukrudtet er tørret så meget, at kornet kan høstes tørt og rent uden problemer.

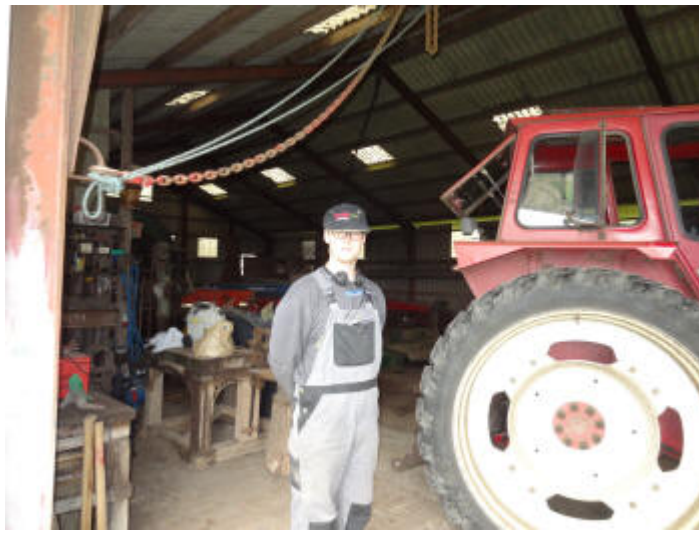
Uge 32, Gråbynke og kvik.

I rugen er der ganske meget gråbynke, som sandsynligvis fremmes af pløjefri dyrkning. Stubharven, som jeg anvender til bekæmpelse af rodukrudt, hører til kategorien fjedretandsharve. Fjedretanden med vingeskær er rigtig god til at trække kvik op af jorden, og jeg har ikke særligt meget kvik i markerne. Derimod må jeg konstatere at fjedretanden ikke er god nok til at trække gråbynkens rødder op af jorden. Derfor kunne jeg godt tænke mig at blive klogere på forskellige typer af stivtandede harver gerne med pakker, der gør det muligt at harve i en ensartet dybde. Gråbynke, der bliver trukket op af jorden, vil blive udtørret af solen.

Uge 30, Ukrudtet vælter frem i afgrøderne.

Det er mange år siden mine marker har været så ukrudtbefængte som i år. Vårtriticalen har ikke busket sig som den plejer og konkurrerer dårligt mod ukrudtet. Vi har tjekket markerne for flyvehavre forud for myndighedernes kontrol af triticalen og hestebønnerne, der dyrkes i fremavl. Finder kontrolløren ganske få planter med flyvehavre, skal marken synes på ny efter lugning. Over et vist antal flyveplanter pr. ha. bliver marken kasseret til såsæd. Det er vigtigt at alle landmænd for luget for flyvehavre, idet planten let spredes fra mark til mark med vinden, vildt og maskiner. Tørreriet er blevet fejlet og støvsuget godt og grundigt i alle revner og sprækker.

Uge 28, Kløveren blomstrer.

Kløveren blomstrer, og nu kunne det snart være rart med sol og varme til afgrøderne. Det er et besværligt år at arbejde med økologisk planteavl. Først et meget koldt og vådt forår og herefter en meget tør periode, som igen er efterfulgt af køligt vejr med masser af regn. Som bonde vil jeg gerne have regn, sol og varme, og nu har vi fået vand nok. Den megen regn har fået ukrudtet til at vælte frem, især ser jeg rigtig mange kamilleplanter i år. Jeg er med i et projekt, der hedder BEEFARM. Læs evt. mere om projektet "[her](#)". Min opgave er at gå en fastlagt rute indenfor 500 meter fra min kløvermark og registrere føderesurser og levesteder.

Uge 26, Studsning af rødkløveren.

Rødkløverfrømarken er blevet studset i ca. 60 cm. højde. Formålet er at afklippe gennemskredet spildkorn, græsser, blomstrende tidsler og kamille. Nu håber jeg så, at ukrudtet er sat ud af spillet og på dejligt sommervejr, så blomstringen bliver rigtig god. Det er min søn, der har kørt i marken, idet jeg er blevet opereret i mit knæ, og jeg er ikke selv i stand til at arbejde med landbruget for tiden. Mit dårlige ben er således årsag til, at kun det allermest påkrævende arbejde bliver udført med familiens hjælp. Jeg skal have fundet ud af noget med nogle andre traktorer med koblingsfri transmission, således jeg kan holde til at køre mange timer i marken.

Uge 24, Observer markerne og bliv klogere.

I trititalen er der undersået rug blandet med perserkløver. Det ser ud til at rugen og kløveren spirer pænt frem. I vinterrugen syner mine efterafgrøder ikke af meget. Her er planterne med rajgræs og kløverarterne meget små. Måske skal jeg supplere med yderligere arter umiddelbart efter høst af rugen. Jeg har problemer med mit venstre knæ. Mange timer på mine to gamle traktorer med stive koblinger har sat sig sine spor. Det er et dårligt tidspunkt at have et stift knæ, idet der er mange opgaver der står i kø for at blive ordnet, og høsten står for døren. Nogle af mine gamle maskiner, som ikke bruges mere er sat til salg. Køberne til disse er til at overse.

Uge 22, Radrensning og såning af vintersæd.

Der har været meget travlt med anden radrensning og samtidig såning af efterafgrøder / vintersæd i hestebønnerne og vårtriticalen. Der er meget ukrudt i hestebønnerne, især kamille. Det skyldes sandsynligvis det kolde og våde forår. Forsøgsmæssig har jeg sået Terralife - Solanum DT Økofra DSV i et par omgange i både vårtriticalen og hestebønnerne. Terralife indeholder 13 forskellige arter. Blandingen er beregnet til at udså umiddelbart efter høst i august, og jeg ved ikke, hvordan den vil opføre sig ved undersåning her i starten af juni måned. Man finder kun ud af det ved at prøve det. Jeg tror på, at blandinger vil give en synergieffekt.

Uge 20, Radrensning.

Der har på det seneste været travlhed med radrensning i vårsæden. Hestebønnerne og vårtriticalen har fået første omgang. Næste gang jeg radrenser, sår jeg samtidig vinterrug blandet med lidt Perserkløver. Formålet med kløveren er, at den skal hjælpe rugen med at ophæve en allelopatisk effekt fra vårtriticalen, men også for at producere kvælstof. Det er tankevækkende, at vi landmænd ikke er bedre til at udnytte kvælstof fra luften. Luften, vi alle indånder, indeholder ikke mindre end 78% kvælstof. Halvdelen af vårtriticalen har fået 15 tons kvæggylle pr. ha., og den sidste halvdel af kornet gødes med kløvergræsfrugten fra sidste år.

Uge 18, Så er vårsæden på vej op.

Vejret har været vådt og koldt, så der er ikke blevet udrettet meget i marken siden sidst. Vejret har dog været fint til at få gennemgået og lavet indhegninger til kreaturerne. Nu er vejret langt om længe slået om til dejligt sommervejr. Hestebønnerne og kornet har været meget lang tid undervejs i år. Hestebønnerne står lidt tyndt i områderne med lerpletter. Jeg håber, at der fremspirer lidt flere planter i de tynde områder. Markerne er pga. vejret ikke blevet tromlet. Jeg kunne gøre det nu, men synes at jorden er meget hård allerede og banket meget sammen. I næste uge bliver det travlt med stensamling på vårsæden og herefter radrensning.

Uge 16, Vejret, men regn og kulde, har drillet her i april.

Vårsæden er langt om længe ved at spire frem. Vinterrugen er blevet radrenset to gange, første gang med harvespidser for at bryde jordskorpen. Anden gang har jeg kørt med to forskellige størrelser i gåselapper. Små gåselapper i rugen sået i maj måned sidste år og store skær i rugen, der er sået i efteråret. Samtidig med anden radrensning har jeg sået efterafgrøder. Jeg har fire forskellige arter med i år. Jeg ville gerne have haft mere med, men de økologiske regler gør tingene svært. Økologisk Landsforening har et projekt omkring effekten af forskellige komposttyper og kompost-te, hvor jeg er vært. Jeg er meget spændt på at følge projektet.

Uge 14, Pause i forårssåningen.

Det har været travlt i den første halvdel af perioden. Rugen har fået sin kvæggylle i slutningen af marts måned efterfulgt af let regn. Hestebønnerne af sorten Taifun er sået. De dyrkes i fremavl til Danish Agro. Vårtriticalen af sorten Nagano er med undtagelse af 6 hektar også sået. Vårtriticalen dyrkes også i fremavl. Senere skal jeg have sået 6 hektar med rødkløver til frø. Det er for mig en ny sort, der hedder Callisto. Den seneste uge har budt på regnvejr med ikke mindre end 50 mm. vand. Det betyder, at man skal holde tromlen langt væk fra markerne, idet regnen har klaret opgaven. Lige nu overvejer jeg, hvilke frivillige efterafgrøder jeg skal så i kornet.

Uge 12, Forårstravlhed.

De sidste 14 dage har jeg tilbragt på traktoren i marken. Jorden er på trods af en rekordvåd vinter meget let at arbejde med. Jeg havde frygtet en masse bøvl med våde områder. Jeg har meget forårsarbejde at gøre, inden jorden er klar til såmaskinen. Først to stubharvinger med vingeskær i 7 cm. dybde, hvor der anden gang køres diagonalt. Stubharvningerne er der, hvor jeg foretager rodukrudtsbekæmpelse. Markerne er grønne hele vinteren med efterafgrøder, så der er faktisk ikke særlig meget rodukrudt. Efter den stubharvede jord har hvilet en uges tid, bliver den pløjet og pakket, imens jeg spekulerer på, hvordan jeg kan gøre vårsæden pløjefri.

Uge 10, Økologisk inspiration.

Nyligt hjemvendt fra generalforsamling i Økologisk Landsforening sidder jeg og spekulerer over, alle de indtryk sådan et par dage giver. Størst indtryk gav et temamøde omhandlende jordens frugtbarhed. Temamødet gav et indblik i jordlivets fødekæde (bakterier, svampe, protozoa og nematoder m.m.), og om jordens indhold af humus. Såfremt vi skaber mere humus, vil jorden blive i stand til at levere bedre og større udbytter, og det vil gøre økologiske landmænd bedre i stand til at udfase ikke økologiske inputs som f.eks. konventionel husdyrgødning. Økologisk Landsforening har udgivet en publikation om jordfrugtbarhed. Den kan læses "[her](#)".

Uge 8, Forårsfølelser.

Vi har fået to høns af vores nabo. Hønsene elsker at komme ud og rode i skovbunden, og det er en sand fornøjelse at kigge på dem. Politisk har det været en meget dramatisk uge. Fødevareministeren er grundet mistillid trådt tilbage og et flertal i folketinget har vedtaget en landbrugspakke. Landbrugspakken gavner ikke økologerne, men giver konventionelle mulighed for at gøde mere, samt producere flere svin og mere mælk. Pakken er tænkt som hjælp til et økonomisk nødlidende erhverv, men jeg tror ikke, at pakken medfører en bedre bundlinje til landmanden. Foreningen Frie Bønder Levende Land beskriver problematikken meget godt ["her"](#).

Uge 6, Vinterferie.

Siden sidst er der ikke sket det helt store på gården, fordi vi holder lidt ferie her i februar. Dagsorden er stadigvæk arbejde med fældning af læhegn, et arbejde der kan bruges mange timer på. Derudover har jeg været ved at ordne nogle dræn omkring gården. Vi har fået rekord meget nedbør denne vinter, og vandet har svært ved at finde vej væk. Dammen ved indkørslen er løbet over. Jeg kan ikke mindes, at det nogensinde er sket tidligere. Faktisk er jeg bekymret for, hvordan det skal gå med forårsarbejdet. Grundvandstanden er meget høj, og jorden er fuldstændig vandmættet. Det kan blive særdeles svært at færdes i marken til foråret.

Uge 4, Så er den grønne fugtige vinter tilbage.

Hvad får du så tiden til at gå med på denne årstid?, spørger mange. Der er altid masser af pedalarbejde at tage fat på. F.eks. er døren til tørreriet skiftet ud. Den gamle dør fra 1967 kunne ikke mere, og jeg har lavet en ny. Lige nu går jeg med motorsaven og er ved at vælte et læhegn med Sitkagran. Træerne, der vender ud mod vest, er blevet meget høje og skygger så meget for afgrøden, at kornet har svært ved at modne af. Træerne og arbejdet er dog meget større end forudset. Jeg har planer om at købe en brændekedel og selv udnytte træet som brændsel. Jeg har dårlig erfaring med at lave aftaler med HedeDanmark og lignende firmaer.

Uge 2, Dejligt med vintervejr.

Administrativt skal der inden foråret laves markplaner, gødningsregnskab, indberettes markdata og søges tilskud. Der er mange omfattende og komplicerede regler og datoer, der skal tages hensyn til. Til alt det administrative køber jeg, ligesom alle mine kollegaer, hjælp af en planteavlskonsulent. Det er blevet for kompliceret og risikabelt, at man som landmand selv udfylder og indsender alle de indberetninger og ansøgninger, som myndighederne kræver. Begår man fejl, kan man miste sine tilskud, hvilket man ikke kan holde til økonomisk. Det vil være en stor hjælp med enklere regler, der kunne give os bedre mulighed for at udvikle vores landbrug.

